

Camí 4

L'ULL DE L'AGULLA

Viure una vida moral

Una invitació de Joan Pau II

És propi de la condició humana i, d'una manera particular, de la joventut, cercar l'Absolut, el sentit i la plenitud de l'existència. Benvolguts joves, no us acontenteu amb res que estigui per sota dels ideals més alts!

Missatge del Sant Pare per a la JMJ 2002

Un dia, Jesús va dir als seus deixebles que és més difícil que un ric entri al regne dels cels que un camell passi per l'ull d'una agulla. (L'"ull d'una agulla" es refereix al pas estret que s'obria a les altes parets que envoltaven els pobles antics i que permetia a la gent d'entrar i sortir.)

L'Evangeli és exigent: estem cridats a considerar l'"Absolut". Els textos de l'Evangeli també sadollen la nostra set d'infinít: és que algú no vol estimar i ser estimat infinitament? Alhora, estem cridats a esguardar les nostres vides més de prop. Un participant de la JMJ 2000 fa la reflexió següent:

"[a la meua vida] a vegades tenia dificultats per veure l'amor en les demandes radicals del Cristianisme. [...] Notava que hi havia una gran diferència entre el que la gent predicava i la manera com vivien les seves vides; entre les benaurances ("Feliços els pobres") i els estils de vida que la nostra societat valora [...] Aquests contrastos em molestaven i jo m'esforçava a fer-me preguntes difícils perquè, si no, temia que durant la setmana viuria oblidant-me totalment d'allò que havia escoltat a l'església el diumenge".

E.M.

— QUÈ EN PENSES, D'AQUEST TESTIMONI?

Què ens demana l'Evangeli

L'Evangeli ens demana que sempre estiguem atents, com llegim a la citació anterior. És tan fàcil actuar de manera contradictòria! Volem estimar, però quedem atrapats en els nostres propis interessos. Tenim por de prendre mesures contra la injustícia. *Abandonem les amistats* tan bon punt les coses es posen difícils. Diem paraules que fereixen. Jesús coneix molt bé les nostres limitacions: va menjar amb pecadors, va anar a la casa de Zaqueu. No parla a la gent perfecta, sinó a tots i a cada un de nosaltres. Estem cridats a marcar una diferència en la nostra vida i en la vida dels qui estan al voltant nostre cada dia. Ho podem fer? Com?

Tres punts de referència

Les eleccions que Jesús va fer durant la seva vida ens poden ajudar al moment de prendre decisions difícils en la nostra vida. Hem de considerar tres factors: la llibertat, la consciència i la responsabilitat. Sense aquests tres punts de referència, cap llei o estil de vida moral no pot durar.

La llibertat

Naixem amb un gran bagatge: uns talents, unes limitacions, uns trets de la personalitat, uns trets físics i d'altres característiques. La nostra educació ens marca, com també l'entorn en què vivim. Malgrat això, encara queda lloc perquè ens convertim en les persones que volen ser. Tenim llibertat d'elecció. La decisió ens correspon a nosaltres.

I què passa amb les lleis de la nostra societat? És que només són lleis que ens treuen la llibertat personal? I que passa amb els Deu Manaments?

Imagina't una societat sense lleis. Hi regnaria l'anarquia, amb els perills que això comportaria, amb l'explotació dels membres més dèbils. Les lleis ens ofereixen llibertat. Ens diuen com hem d'actuar per respectar els nostres drets mutus. Els manaments de Déu fan el mateix. Al desert, el poble jueu va aprendre a mantenir una Aliança amb Déu i a crear una societat. A continuació veuràs com un dels germans de Taizé, una comunitat de França, va descriure la llibertat en una reunió que aplegà molts joves l'estiu de 1999:

“Déu no vol limitar la nostra llibertat. Al contrari, ens vol oferir un espai més gran en el qual ens puguem moure. [...] per tant, quan els Deu Manaments diuen: “No mataràs...” també diuen: “Fomentaràs la vida, donaràs a la vida més espai per poder créixer.” Tendim a veure els Deu Manaments com una limitació. Però la veritat és són tot el contrari!

(*The Covenant*, Trobades de Taizé, estiu de 1999)

—COM REACCIONES DAVANT DE LES LLEIS?

—COM CONCILIES LA TEVA LLIBERTAT PERSONAL AMB LES LLEIS DE LA SOCIETAT?

Consciència

—Obre els ulls! Desperta!— diem a vegades als altres. Aquestes expressions ens fan pensar sobre la nostra consciència, aquesta capacitat que tenim de mirar al nostre interior, de jutjar allò que fem, de saber triar, d'obrir-nos a la realitat i als altres. La nostra consciència ens manté els ulls oberts i les orelles en sintonia amb el món.

La nostra consciència treballa contínuament perquè constantment hem d'enfrontar noves situacions. Per exemple, al principi la clonació es va utilitzar com a mètode possible de curació de malalties. Ara planteja qüestions serioses sobre el respecte a la vida. Què hem de pensar sobre aquests temes?

És important que ens mantinguem informats (llegint el diari, escoltant els experts, parlant-ne amb moltes persones diferents) i considerar aquestes coses a la llum de la nostra elecció fonamental: la nostra fe en Déu. A l'Encíclica *Evangelium Vitae*, Joan Pau II parla sobre les eleccions que la nostra consciència ens porta a fer.

En el context social actual, marcat per una lluita dramàtica entre la «cultura de la vida» i la «cultura de la mort», hem de *madurar un fort sentit crític*, capaç de discernir els vertaders valors i les autèntiques exigències. (Joan Pau II, Encíclica *Evangelium Vitae*, 1995, n. 95)

- QUAN HAS DE PRENDRE UNA DECISIÓ, QUINS MÈTODES UTILITZES PER VEURE LES TEVES ELECCIONS AMB CLAREDAT?
- POTS DONAR UN EXEMPLE DE QUINA LA TEVA FE EN DÉU ET PERMET PRENDRE DECISIONS AMB CLAREDAT?

Responsabilitat

Fins i tot quan érem nens vam sentir la paraula “responsabilitat” constantment. En alguns casos, ens vam atipar d'escoltar-la! Tanmateix, la responsabilitat està lligada amb la independència, que és una cosa que tots anhelem. Com a jove, tens una gran responsabilitat respecte de tu mateix i envers els altres. Has de desenvolupar els teus talents, invertir en amistats i en l'amor, expressar les teves necessitats, solucionar els problemes que afecten la teva felicitat, respectar els drets humans, descobrir cap a on va la teva vida, ser fidel a tu mateix, comunicar-te amb Déu, compartir i nodrir la teva fe, etc.

El Papa Joan Pau II ens recorda la responsabilitat que Jesús va encomanar als seus deixebles:

Al servei de [la caritat], hi ha *una actitud que ens ha d'animar i ens ha de distingir*: hem de fer-nos càrrec de l'altre com a persona confiada per Déu a la nostra responsabilitat. Com a deixebles de Jesús, estem cridats a fer-nos proïsme de cada home... (Joan Pau II, *Evangelium Vitae*, 1995, n. 87)

- QUÈ SIGNIFICA PER A TU “SER UNA PERSONA RESPONSABLE”?
- DÓNA UN EXEMPLE D'UNA VEGADA EN QUÈ HAGIS HAGUT DE SER “RESPONSABLE”.

Indicadors

A la vida, sovint hem d'afrontar situacions en què hem “de discernir”, decidir quina acció hem de prendre per continuar creixent i construir un món ple de justícia i de pau. I no és sempre fàcil! L'Evangeli ens dóna eines o indicadors per guiar-nos en el nostre camí. Aquests indicadors són diferents aspectes del manament de Jesús d'estimar-nos els uns als altres.

“Aquest és el meu manament: que us estimeu els uns als altres tal com jo us he estimat. Ningú no té un amor més gran que el qui dóna la vida pels seus amics.” (Jn 15,12-13)

“Estimeu els vostres enemics, pregueu pels qui us persegueixen. Així sereu fills del vostre Pare del cel...” (Mt 5,44-45)

Llegeix les experiències següents sobre allò que han experimentat joves d'avui, juntament amb breus passatges de la vida de beats o de sants. Quan llegeixis aquestes línies, tracta de trobar-hi indicadors que t'ajudin a trobar el teu camí en la vida.

Compassió

El pelegrinatge va ser, per a l'Eva, més que un temps per reflexionar sobre com Jesús ens diu que hem d'estimar; va ser una crida a actuar. Ens parla de quan ella i el seu grup eren a Roma i es van trobar amb un grup de joves polonesos que, per problemes i retards en el viatge, no havien menjat res des de la nit anterior: "Els vam donar el que ens quedava de pa... Per mitjà d'aquests petits inconvenients, Déu ens permet d'experimentar les paraules de l'apòstol Pau: La caritat "tot ho suporta" (1Co 13,7).

JOSÉPHINE BAKHITA (1869-1947) va néixer al Sudan. Uns traficants d'esclaus la van segrestar, i un diplomàtic la va comprar i la va portar a Itàlia, on va ser encomanada a les Germanes dels Catecúmens de Venècia. Ella va decidir convertir-se en membre de les Germanes de l'Institut de Magdalena de Canossa. Va treballar amb els pobres, que la van anomenar la "Mare Negra". Fou beatificada el 1992 i canonitzada el 2000. És la patrona del Sudan.

—COM INFLUEIX EN LA TEVA VIDA LA COMPASSIÓ (LA CAPACITAT DE SOFRIR AMB UN ALTRE)?

Servei

Fa mesos que el Martin viu en una llar per a persones amb sida. Només té 32 anys i la seva vida està gairebé acabada. Molta gent ja l'ha abandonat per molt "bones" raons, però no el Charles, que continua visitant en Martin, li llegeix coses i el manté informat sobre l'actualitat. Li fa les trameses, li renta la roba i s'assegura que Martin estigui còmode a la seva cadira. Sovint s'asseu al costat seu en silenci i el deixa dormir. La gent li diu al Charles que es cuidi i que ja no pot fer res més per al Martin, que no hauria de córrer el risc d'emmalaltir.

ANDREW DE PHU YEN (1624-1644) es va convertir en un màrtir a causa de la seva fe. Va néixer d'una mare pobra a la província de Phu Yen, va anar a estudiar als jesuïtes i va ser batejat quan tenia 17 anys. Es va convertir en catequista i va evangelitzar amb fervor, ple de l'amor de Déu i amb el desig que tothom se salvés. El 1644 va ser capturat pels soldats en nom del rei, que volia alliberar el regne del cristianisme. El 26 de juliol de 1644 va ser decapitat i en aquell moment va cridar: "Jesús!" Avui és una font d'inspiració per als catequistes vietnamites i Joan Pau II el va beatificar a Roma el 5 de març de 2000.

—ON ESTIC CRIDAT A SERVIR ELS ALTRES EN LA MEVA VIDA?

El lliurament d'un mateix

El John i la Diane esperaven amb alegria l'arribada del seu primer fill, però durant el part el bebè no va tenir l'oxigen necessari. Va ser una qüestió de segons, però la vida del Samuel va canviar per sempre. És un nen amb discapacitats, amb retards prou importants en el seu desenvolupament com per no encaixar amb altres nois. Fou només per uns segons, però el John i la Diane hauran de lluitar sempre perquè el seu fill trobi un lloc per a ell en una societat tan pendent de l'èxit. Malgrat tot, o potser per això, el Samuel és un sol per als seus pares. Això tampoc no s'ho esperaven.

GIANNA BERETTA MOLLA (1922-1962) va donar la vida perquè la seva filla visqués. Va néixer a Itàlia, va estudiar medicina i cirurgia i va arribar a obrir una clínica mèdica especialitzada en pediatria. Parlava de la seva pràctica de la medicina com la seva "missió" i tenia cura especialment de mares i nens, ancians i pobres. També va participar a l'Acció Catòlica, treballant amb molt joves. El

1961, quan estava embarassada de dos mesos, es va descobrir que tenia un tumor. Una operació la podria haver salvat, però hauria perdut el nadó. Va decidir no operar-se, i d'aquesta manera va sacrificar la seva pròpia vida. El 24 d'abril de 1994, el Papa Joan Pau II la va beatificar a Roma i va dir que el seu sacrifici fou un "himne a la vida".

Si vols saber més sobre la vida i el testimoniatge de Gianna Beretta Molla, llegeix la seva història a l'annex E.

—EN QUINA MESURA L'OFERIMENT D'UN MATEIX ÉS UN INDICADOR PER A TU?

Perdó

Dos joves estudiants universitaris, la Michelle i en Martin treballaven com a assistents de recerca en un estudi sobre el respecte dels drets dels altres. Rebien un sou molt escàs, però els van prometre que els seus noms serien publicats a l'estudi. Quan el document va aparèixer, només hi figurava el nom del professor. Es van sentir traïts i estaven enutjats. Sentien com si els haguessin robat la seva feina o que si no els haguessin tingut en compte. Alguns mesos més tard, els dos assistents d'investigació es van trobar amb el professor i li van dir tot el que havien de dir, i així van poder perdonar la injustícia.

FRANCESC CASTELLÓ I ALEU (Catalunya): Dos-cents trenta-tres màrtirs —sacerdots, religiosos i laics— van morir per la seva fe en la persecució religiosa que hi va haver durant la Guerra Civil Espanyola des de 1936 fins a 1939. Tots van perdonar els seus botxins. Una d'aquestes persones era Francesc Castelló i Aleu, de 22 anys d'edat, químic i membre de l'Acció Catòlica. Amb plena consciència de la gravetat de la situació, no va córrer ni es va amagar, sinó que va lliurar la seva joventut com un oferiment d'amor a Déu i als seus germans i germanes. El Papa Joan Pau II va beatificar aquests dos-cents trenta-tres màrtirs l'11 de març de 2001.

—LA GENT DIU QUE PERDONAR ALLIBERA. ON NECESSITES DONAR O REBRE EL PERDÓ EN LA TEVA VIDA?

Activitats suggerides

—INTENTA IMAGINAR QUE ETS UNA DE LES PERSONES SEGÜENTS:

El Lauren i la Carina són dos joves. Treballen per un salari mínim en un centre per a adolescents al barri més pobre de la ciutat. Necessiten ajuda per continuar oferint el mateix nivell de servei als joves que freqüenten el centre. Les necessitats són grans, però els diners són escassos. Quan suggereixen al Consell Administratiu que contracti una altra persona perquè treballi amb ells, els diuen que hauran d'elegir entre satisfer les necessitats dels adolescents o rebre un sou més gran. Què haurien de fer?

Un dia, quan el Robert caminava pel carrer, va veure a un nen petit plorant. La mare del nen estava a prop, asseguda en uns esglaons, però ella també plorava. El Robert es va preguntar què els passava. Estava preocupat, però sentia que no era el seu problema. Per tant, va continuar caminant. Durant tota la nit, va estar pensant en allò que havia vist i en l'Evangeli. El Robert és sacerdot. No es podia oblidar de la paràbola d'aquell bon samarità que es va aturar per ajudar un estrany que estava ferit i sagnant, mentre que un sacerdot jueu i un levita hi van passar de llarg per l'altra

banda i no el van ajudar (Lc 10,29-37). En Robert no es podia treure el mal sentiment que no sabia què fer en aquesta situació.

—QUÈ FARIES SI FOSSIS EN LAUREN, LA CARINA O EN ROBERT? EN QUÈ ES BASA LA TEVA DECISIÓ?

—RELLEGEIX LA CITACIÓ DE JOAN PAU II QUE HI HA AL PRINCIPI DEL CAMÍ. DESCRIU EL TEU “IDEAL MÉS ALT”. COMPARTEIX-LO AMB ALGÚ. SI VOLS.

—MIRA LA PEL·LÍCULA *DIVINES TEMPTACIONS* (2000) PROTAGONITZADA PER BEN STILLER, EDWARD NORTON I JENNA ELFMAN.

En aquesta història, dos amics de la infantesa –un rabí jueu i un sacerdot catòlic- treballen en un barri de la ciutat de Nova York. La seva dinàmica i la seva presència popular tenen una bona influència en la població local. Una tercera amiga de la infantesa, que s’ha convertit en una dona encantadora, apareix en les seves vides. Un triangle amorós sorprenent i complicat es desenvolupa entre els tres personatges.

- Fes una llista dels dilemes morals que aquesta pel·lícula planteja.
- Quina és la teva reacció davant la manera com els personatges de la pel·lícula solucionen aquests problemes?

Obre la Bíblia

A Galilea, Jesús va prendre decisions que anaven en contra de les formes tradicionals de pensar i d’actuar. S’ocupava dels malalts i de la gent marginada per la societat, deixava que els nois s’acostessin a ell, parlava amb les dones (això estava molt mal vist) i menjava amb pecadors (encara pitjor!). Les seves decisions naixien del convenciment profund que la vida humana val més que tot l’or del món. La gent és més important que les lleis, les normes, els guanys, els diners o qualsevol altra cosa. Aquest convenciment fonamental donava sentit a les seves paraules i accions. Dia rere dia, canviava idees i valors preconcebuts, i feia enutjar moltes de les autoritats locals. D’alguna manera, estava utilitzant la seva pròpia vida per construir la seva creu. Però va entregar la seva vida lliurement:

“Ningú no me la pren; sóc jo qui la dono lliurement.” (Jn 10,18)

COM T’INSPIREN EN LA TEVA VIDA LES ELECCIONS QUE JESÚS VA HAVER DE FER?

Suggeriments per compartir en grup

- Després de donar la benvinguda i de fer uns instants de reflexió, comparteix les teves opinions sobre els tres punts de referència –llibertat, consciència i responsabilitat- que es descriuen al principi d’aquest camí.
 - Com exerceixes la teva llibertat personal quan t’enfrontes a alguna pressió de la societat o dels teus semblants?
 - De quina manera dones a la teva consciència la possibilitat de ser escoltada?
 - Quines responsabilitats assumeixes en la teva vida en aquest moment?

- b) Realitza una de les activitats suggerides en aquest camí. Si ho prefereixes, pots fer l'activitat primer individualment i després en grup.
- c) Comparteix el que penses sobre l'homilia que el Papa Joan Pau II va pronunciar a Israel el 24 de març de 2000 (*vid.* annex F).
- d) Clou la trobada amb l'oració per a la JMJ 2002 (pàg. 12).
- e) Tria el camí, la data, l'hora i el lloc per a la propera trobada.